

Redaktionell kommentar

Ved læsningen af Torkel Erikssons meget interessante tolkning af den svært tilgængelige fortælling på Östra Hoby fonten melder sig nogle tanker og overvejelser, som man gerne ville have været i dialog med ham om, hvis han endnu havde været iblandt os. Det gælder f.eks. den første scene, hvor Torkel med udgangspunkt i musikanterne foreslår, at den tronende person er kong David, hvilket bestemt er en mulighed. Man kan dog erindre om, at David selv spillede på harpe for den af Samuel salvede kong Saul (1. Sam. 18, 10-11), og at Saul selv kort efter sin salving, som Samuel har spået, kommer i profetisk henrykkelse ved mødet med en procession anført af folk, der spiller på harpe, pauke, fløjte og cither. Og han bliver forvandlet til et andet menneske, der kan udrette hvad han vil, fordi Gud nu er med ham (1. Sam. 10, 1-12).

Med Erik Ejegods rolle i Knud den Heliges legende, er det heller ikke uinteressant at minde om, at Erik ifølge Saxo (12 bog) ved et taffel i den grad blev ført fra sans og

samling af harpespil, at han i raseri kom til at slå fire af sine hirdfolk ihjel. Og det var den handling, der fik ham til at drage på pilgrimsfærd til det hellige land.

Det kan dog ikke være Erik, vi ser på fonten, grundet personens hovedbeklædning. Men Saul som en 'Majestas'-lig konge, tronende på en halv 'himmelbue' er nok en mulighed på linje med David. Man kan i øvrigt bemærke, at hvor tronstolen skulle tegne sig på figurens venstre side ses i stedet en kort, markant indridsning, som om bordscenen fortsætter helt hen til den tronende person. Så måske hører denne tætte sammen med 'bordscenen' end Torkels tolkning giver indtryk af.

Hvad denne næste scene angår, synes det svært at komme med noget bedre forslag end Torkels. Rimeligvis er det i så fald Benedict, der sidder ved siden af Knud. Når Knud ikke er anbragt i midten kan det måske skyldes, at relationen til 'David'/'Saul' skal betones. Om Knud ser og peger på 'Benedict' eller manden for enden af 'alteret' (Sven Thorgunnasson?), er

svært at afgøre, og det forekommer vigtigt nærmere at få bestemt, hvad disse to mænd egentlig holder i hænderne.

I scene 3 med Kristus, der modtager den døde kongens sjæl, kunne man udvide tolkningsrummet ved at foreslå, at klædet, der rækkes frem, kunne være den dyrebare kjortel (= 'Kristi kjortel'), Knud gav til kirkens præst kort før sin død. Det havde dog været nemt at vise ærmerne på en sådan kjortel – med mindre den var ærmeløs! – og personen, der holder den frem, forekommer ikke umiddelbart at være kronraget.

Endelig kan man om den 'afsluttende' scene med Majestas Domini bemærke, at Torkel ikke rigtig får givet et bud på, hvem de tre personer, englen frembærer i sit klæde, er: Knud den Hellige og ...? Men den modstående engel viser med sit røgelseskar, at der er tale om en 'forbønsscene': røgelsen, der stiger op til Gud, betegner menighedens bønner.

Dette blot nogle bemærkninger stimuleret af Torkels spændende tolkning, bemærkninger som måske kan avle andre tanker til berigelse af tolkningsfeltet. Overordnet tænkte jeg til slut på, om der med Thorgunna-sønnernes betydning i historien ikke i højere grad skulle holdes en dør åben for ærkebiskop Eskils involvering i fontens 'forkyndelse'. Og om man ad den vej kan nå til en nærmere forståelse af, hvorfor selve martyriet i kirken i Odense ikke er kommet med i fortællingen.

Søren Kaspersen